УДК 351.811.12(477)

Євгенія Олександрівна МУРЗО,
курсант Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:
Ірина Володимирівна КОСТЕНКО,
кандидат юридичних наук,
викладач кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИМИ ЗАСОБАМИ

На сьогоднішній день транспортний засіб (надалі – ТЗ) є джерелом підвищеної небезпеки, а тому на водія покладається величезна відповідальність не тільки за своє життя, а й за життя пішоходів та цілісність майна інших громадян. У наш час водії дуже легковажно відносяться до своїх обов'язків, нехтуючи правилами дорожнього руху та нормами чинного законодавства і досить часто керують ТЗ у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, що підтверджує вражаюча статистика кількості травмованих та загиблих осіб внаслідок вчинення дорожньо-транспортних пригод (надалі – ДТП).

На превеликий жаль, Україна посідає одне із найперших місць в Європі за смертністю та травматизмом на дорогах. Якщо в європейських країнах оцінка смертності учасників дорожнього руху внаслідок ДТП становить в середньому до 6, то в Україні цей показник дорівнює близько 13,5. [1] Згідно офіційних статистичних даних з 01.01.2017 по 31.08.2017 в Україні сталося 102826 ДТП, в яких загинуло 1996 і травмовано – 21957 особи. Тобто, в середньому у ДТП з постраждалими в поточному році гинуть 8 осіб та травмуються 90 учасників дорожнього руху на добу [2].

Незважаючи на широкий суспільний резонанс, водії не завжди отримують належне адміністративне покарання, що в свою чергу сприяє поширенню серед суспільства небезпечного уявлення про те, що керування у нетверезому стані не є чимось небезпечним та аморальним, а будь-які неприємності, які можуть виникнути через таке керування, легко вирішити.

© Мурзо Є. О., 2017

Так, за 2017 рік було задокументовано 759 фактів керування водіями транспортними засобами у нетверезому стані. В свою чергу, з січня по лютий 2016 року зафіксовано 299 ДТП за участю нетверезих водіїв, в яких загинуло 35 осіб і травмовано було 393 [2].

Аби припинити «конвеєр смерті» на дорогах в Україні прийняли Закон № 1446-VIII «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції». З липня 2016 року штрафи зросли з 200 неоподатковуваних мінімум доходів громадян до 600. У грошовому еквіваленті це означає збільшення штрафу від 3400 до 10200 гривень [3].

На мою думку, ухвалений закон за яким утричі збільшили штрафи за керування транспортним засобом в нетверезому стані, потребує суттєве доповнення в розширенні методів покарання залежно від кількості алкоголю в крові – аж до кримінальної відповідальності. Немає диференціації відповідальності від кількості проміле алкоголю у крові. Тобто, в однієї людини може бути перегар відучора, а інша може усвідомлено вживати алкоголь в необмеженій кількості та сісти одразу за кермо. Якщо виходити з тексту закону, то покарані ці люди мають бути однаково, хоча за справедливістю та за досвідом більшості європейських країн відповідальність у них має бути різною. За надвисокий рівень проміле в крові, коли людина за кермом, має бути кримінальна відповідальність.

Як показує світова практика, в нашій країні одні з найлояльніших штрафів. Хоча є деякі винятки, і водіння за кордоном може здатися вам набагато простіше. Наприклад, водії в Сполученому Королівстві не порушують закону, якщо знаходяться за кермом з рівнем алкоголю в крові до 0,8 проміле – це найвищий показник в ЄС. Втім, якщо її перевищити, штрафи у Великобританії можуть досягати необмежених розмірів, водієві загрожує позбавлення прав мінімум на один рік і в окремих випадках навіть до шести місяців ув'язнення. Більшість довідників для автомобілістів

вказують на те, що розмір штрафів, як правило, не перевищує 6500 євро. Але і ця сума в порівнянні зі штрафами в інших країнах ЄС надзвичайно висока.

В Китаї нетверезим взагалі краще навіть не наближатися до автомобіля. Допустима норма алкоголю в крові становить 0,5 проміле. При порушенні передбачений штраф в розмірі до 307 $, 15 діб арешту і позбавлення прав до 6 місяців. А якщо водіння в нетверезому вигляді спричинило смерть людини, винуватця карають стратою. Існувала практика, коли голови страчених вішали на світлофорах, аби показати водіям, що буде з ними, якщо вони сядуть за кермо в нетверезому стані [4].

Я вважаю, що зазначена проблема вимагає комплексного вирішення. Враховуючи сумну статистику наслідків ДТП за участю водіїв, які перебували у нетверезому стані, слід запровадити більш жорстку відповідальність за таке правопорушення, а саме: безальтернативне позбавлення права керування ТЗ назавжди; використання «алкозамків», які заблокують замок запалювання автомобіля, якщо водій перебуватиме в нетверезому стані; введення «пунктів перевірки тверезості», які передбачають, що в певному місці встановлюється додатковий знак про обов'язковість зупинки та надання документів для перевірки на вимогу поліцейського. Поліцейські зупиняють автомобілі із певною визначеною послідовністю. У випадку якщо у поліцейського з'явиться підозра на перебування водія у стані сп'яніння, водій зобов'язаний пройти відповідний огляд. Цей механізм, окрім прямого призначення – виявлення нетверезих водіїв, має ще й є дуже хорошу превентивну дію, адже пункти тверезості встановлюються в місцях, та в час, де існує найбільший ризик керування в стані алкогольного сп'яніння. Працівник поліції має право усунути нетверезого водія від управління транспортним засобом. Але законом не передбачено при цьому його право вилучати у власника майно, у тому числі автомобіль. Позбавлення права управляти транспортним засобом представляє собою для власника автомобіля позбавлення можливості користуватися своїм майном. Це суперечить ст. 41 Конституції України [5].

Також не слід забувати про використання ременів безпеки, які сприяють зниженню ризику смерті серед водіїв і пасажирів. На передньому сидінні на 45–50 % і ризик незначних і серйозних травм на 20–45 %, відповідно. Серед пасажирів, що сидять на задньому сидінні, ремені безпеки сприяють зниженню смертельних і серйозних травм на 25 %, а незначних травм аж до 75 %.

Список бібліографічних посилань

1. Infolight : інформ.-аналіт. центр. URL: http://infolight.org.ua (дата звернення: 25.10.2017).

2. Статистика аварійності в Україні / Управління безпеки дорожнього руху. URL: http://www.sai.gov.ua/uploads/filemanager/file/dtp08_2017.pdf (дата звернення: 20.09.2017).

3. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції : закон України від 07.07.2016 № 1446-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1446-19 (дата звернення: 25.10.2017).

4. Як штрафують п'яних водіїв в Європі // Ukr.Media : сайт. URL: https://ukr.media/auto/265345/ (дата звернення: 25.10.2017).

5. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр (дата звернення: 25.10.2017).

Одержано 28.10.2017